

Lahden Harrastajateatteria kohtasi suuri suru kesken harjoitusten

Siri Kakko otti vetovastuun Ansa-näytelmästä isänsä kuoltua äkillisesti.

Ilkka Kuosmanen

Lahden Harrastajateatteri viimeistelee parhaillaan *Ansa*-näytelmäänsä. Ranskalais tekstiin perustuva jännäri saa ensi-iltansa Lahden Vaahterasalissa 21. maaliskuuta. Näytelmän harjoitusprosessi on ollut poikkeuksellisen raskas, sillä ohjaaja **Jorma Kakko** menehti äkilliseen sairauskohtaukseen 18. joulukuuta. Vetovastuun näytelmästä otti sen jälkeen hänen tyttärensä **Siiri Kakko**.

– Olimme jääneet juuri joulutauolle, kun isä kuoli aivan yllättäen. Näytelmän harjoitukset oli aloitettu syyskuussa. Ennen joulutaukoa ehdittiin järjestää yksi läpikäynti, Siiri Kakko kertoo.

Joulunpyhästä asiaa pohdittuaan teatteriryhmä päätti tammikuussa jatkaa harjoituksia, jotta näytelmä saadaan valmiiksi.

– Se oli tietysti rankkaa, mutta olen varma, että harjoitusten jatkuminen olisi isänkin toive. Järkytyksen ja surutyön keskellä näytelmän tekeminen on tuonut myös tiettyä jatkuvuutta. Se on antanut jotain konkreettista suuntaa, mihin mennä, Kakko luonnehtii.

Ansa on ranskalaisen **Robert Thomasin** vuonna 1960 kirjoittama jännitys näytelmä. Tarina kertoo miehestä nimeltä Daniel Corban, joka joutuu keskelle epätoimellisen tuntuista tilannetta, kun hänen tuore avioavionsa katoaa. Tekstistä oli Kakon mukaan aikoinaan kiinnostunut myös elokuva-

Lahden Harrastajateatterin *Ansa*-näytelmässä on mukana seitsemän näyttelijää.

ohjaaja **Alfred Hitchcock**.

Siiri Kakko on ohjannut Harrastajateatterin tuotantoja ennenkin, joten tyhjältä pöydältä hän ei joutunut aloittamaan. Hän myös näyttelee esityksessä päähenkilön Elisabeth-vaimon roolin.

– Olin käynyt isän kanssa dialogia näytelmän ohjauksesta, joten tuntui ihan mahdolliselta ottaa ohjaustyö vastaan. Kohtauksissa joissa olen itse mukana, olemme

ohjanneet lähinnä toinen toisiamme, Kakko kuvailee.

Lahden Harrastajateatteri on ollut vahvasti Kakon perheen yhteinen projekti, sillä Siiri ja Jorma Kakko ovat ohjanneet teatterituotantoja melkeinpä vuorotellen. Perheen äiti **Tuulikki Kakko** on nykyisin yhdistyksen varapuheenjohtaja. Siiri Kakko nimettiin puheenjohtajaksi yhdistyksen ylimääräisessä kokouksessa hänen isänsä kuoltua.

– Monia näytelmiä sain tehdä työparina isän kanssa. Niistä jäi paljon hyviä muistoja, joten onhan tämä sikäli tuntunut nyt myös aika oudolta, Siiri Kakko metitii.

Lahden Harrastajateatteri viettää vuonna 2026 toimintansa kymmenvuotisjuhlia. Ryhmä on nykyisin melko tiivis, sillä *Ansa*-näytelmässä on mukana vain seitsemän näyttelijää.

– Ihan mielelläni jatkan isän perintöä. Olen vetänyt meillä aiemmin improryhmää ja seniorikerhoa. Varmaankin otan sitten jatkossa enemmän vastuuta myös näytelmien ohjauksista, Siiri Kakko arvelee.

*Ansa*a esitetään Vaahterasalissa kuusi kertaa. Harrastajateatterin kevät jatkuu sen jälkeenkin, sillä tulossa on vielä ilmatat toukokuulle. Niitä kokeiltiin ensimmäistä kertaa viime syksynä.

– Vaahterasali oli silloin loppuunmyyty, joten päätimme, että keväälle voisi tulla samanlaiset. Kevätiltamia vietetään 24. toukokuuta. Ohjelmassa on muun muassa teatteri- ja kansantanssiesityksiä, yhteislauluja ja pienimuotoiset yleisötanssit. Iltojen live-musiikista vastaa otokumpulainen harmonikkataiteilija **Janne Vänskä**.

”
Harjoitusten jatkuminen olisi ollut isänkin toive.

Siiri Kakko

Vauhdikas muistelmateos vilisee julkkiksia

Kirjailija ja näyttelijä Anna-Leena Härkönen ei säästele itseään eikä lähipiiriäänkään tyyliilleen ominaisen räväkässä muistelmateoksessa.

Kristiina Poutiainen

KIRJAT

Katja Kallio
Taskupainos – Anna-Leena Härkösen elämästä
Otava 2025, 295 s.

Ihminen, joka ei jaksa paskapuheita, lataa asiat suoraan myös muistelmateoksessaan. Kirjailija-näyttelijä **Anna-Leena Härkösestä** tehty muistelmateos *Taskupainos* on tykitystä alusta loppuun. Intohimo töihin, *Häräntapposeen* tuoma julkisuus, limanuljaskaohjaajat, traumaattinen teatterikorkeakoulu, itsemurhayritys, masennus, syömishäiriö, parisuhteet, riitoja, rakkautta, läheisten haurautta, suomalaista taiteilijaelämää, kiperien tilanteiden pakenemista huumoriin...

Huhuhuh. Totuus on tarinaa ihmellisempää. Se nousee *Taskupainoksen* kanssa useita kertoja

Anna-Leena Härkönen (vas.) antoi elämäkertansa kirjoittamisen ystävänsä Katja Kallion tehtäväksi.

mieleen. Härkösen elämässä on niin paljon käänteitä ja menoa, että lukiessa mentaalisesti hengästyy. Ja samalla myös pysähtyy. Teos avaa näkyvän taiteilijan herkästä ja räväkästä puolesta ja niiden kiinnekohdista. Samalla se myös antaa pilkahduksia Suomen nimekkäiden eri julkisten kanssa koettuihin tapahtumiin.

Härkösen läheinen ystävä, kirjailija **Katja Kallio** on valinnut teokseensa vain Härkösen omat näkemykset tilanteista. Hän ei kysynyt muiden ajatuksia taiteilijasta. Kallio

on rakentanut muistelmateoksen minä-muotoon ja saanut näin Härkösen äänen kertomaan tarinansa. Tyyli on sama kuin Härkösen kolumneissa. Välillä on vaikea muistaa, että nyt luetaan Kallion teosta.

Muistelmat eivät etene kronologisesti vaan herkkupalasta toiseen alkaen yhdestä ilmeisimmästä: esikoiteos *Häräntapposeesta* (1984) ja sen tuomasta julkisuudesta. Takaumat lapsuuteen, nuoruuteen ja suvun historiaan tulevat aina sopivaan rakoseen. Ne avaavat syitä ja seurauksia – ja lisäävät ymmärrystä Härkösen tyylin kehitty-

seen. Kokonaisuus on rakennettu tiiviiksi, jaarittelemaan ei ole tultu.

Päivänvaloon tuodaan myös raadollisimmat kokemukset, joilla on ollut vaikutusta koko elämän matkalle. 18-vuotiaana Härkönen pääsi päärooliin ohjaaja **Mikko Niskanen** *Mona ja palavan rakkauden aika* -elokuvaan (1983). Härkönen mukaan Niskanen olisi halunnut seksiä, mutta Härkönen taiteili tiensä ulos ahdistavista hetkistä saaden pitää roolinsa mutta myös kasvonsa. Aikansa #metoo jälleen kerran.

Teatterikoulussa vastassa oli puolestaan rehtori **Jouko Turkk**: ”Hetä ensimmäisenä koulupäivänä huomasin, että Mikon kanssa kaikki oli ollut ihan lastenleikkiä. Nyt alkoi täydellinen helvetti.” Herkkiä ja koulupaikastaan taisteille näyttelijänalkuja koululittiin sadistisin ottein, piti purra ja lyödä opiskelukaveria. Härkönen sai koulusta syvät traumat ja masennuksen.

Härkönen analysoi kasvuaan kirjailijana: ”se naisena nöyryyttäminen on alkanut aikaisin. Luulen, että tämän takia minulla on kirjoittaessa tarve olla estoton. Uskottehan te, että minä olen nainen, minä uskallan kirjoittaa seksistä suoraan,

rehellisesti ja kainostelematta.”

Näyttelijänä hän kertoo otta-neensa vastaan rohkeita rooleja ja joutunut usein riisumaan. ”Ajattelin, että no se kuuluu tähän. En halunnut myöntää, että se oli rankkaa. Päätin, että minähän pärjään. Minulle on aina ollut pyhä asia, että periksi ei anneta.”

Masennuttuaan Härkönen yritti itsemurhaa ja kulki pitkän tien saadakseen elämänhalunsa takaisin. Suurin suru oli pikkusisko **Killin** itsemurha.

Taiteilijaelämä ja suuret tunteet pääsevät esiin, kun Härkönen avaa kolme avoliittoaan sekä väkivaltaista suhdettaan, josta hän ei osannut irrottautua.

”Nauraminen on minusta yhtä vahva liima kuin seksi, tai vahvempi...” ”Se pitää minut mieheissä kiinni kun ehdottomasti pitäisi jo lähteä. Kunnes jomain päivänä ei enää naurata.”

Rehllinen ja avoin selonteko on herkkiväivää. Tätä lukisi paljon enemmänkin. Mutta Kallio on taitavasti valinnut kantavimmat, eteenpäin vievimät muistot, kohtaukset, joissa elämänsä pääroolissa häkellyttäviä suorituksia tehneestä Härkösestä on tullut – ei taskupainos, vaan kovakantinen täysilto Anna-Leena Härkönen.